

Uuringud: laste riskikäitumisega tuleks süsteemsemalt tegeleda

Sildid:

- [politsei](#) [1]
- [alaealised](#) [2]
- [vägivald](#) [3]
- [kuriteoennetus](#) [4]

Peamiste järel dustena selgus uuringutulemustest, et inimeste teadlikkus liiklusohutusest ja sõltuvusainetega seotud riskidest on kõrge ent see ei avaldu alati käitumises. Kohalike omavalitsuste ennetustöö õnnestuste ja süütegude ära hoidmisel on hoogustunud, ent koostöö valdade või maakondade tasemel on vähene.

„Hea on see, et linnad ja vallad tegelevad ennetusega jõudsalt ning seda omavalitsuse enda eelarvest. Paraku ei nähta aga endal olulist rolli kuritegude ära hoidmisel. Samuti teevad omavalitsused omavahel liiga vähe koostööd ning koostöö on pigem mitteformaalset kui organiseeritud laadi,“ ütles justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika nõunik Anu Leps.

„Rohkem tuleb panustada koostöösse ja süsteemsesse tegevusse. Samuti on oluline riigi koordineeritud ja järjepidev tugi metoodiliste materjalide väljatöötamise ning koolituste näol,“ märkis ta.

PPA juhtivkorrakaitseametnik Veiko Kommusaare sõnul on inimeste teadlikkus liiklusohutusest, vägivallasüütegudest ning sõltuvusainetest uuringu kohaselt hea. „Vaatomata kõrgele teadlikkusele on sõltuvusainete tarvitamine Eesti noorte seas väga levinud,“ ütles Kommusaar.

Tema sõnul eeldab nii noorte kui ka täiskasvanute käitumise muutumine rohkemat kui ohtude teadmist. „Ennast hoidev ja turvalisust väärtustav käitumine peab olema üldine norm ning tagajärgedega tegelemine on ennetustööst vaid murdos. Elupäästvad hoiakud kujunevad vaid koostöös nii iga üksiku inimese, pere- ja kogukonna kui ka kõigi seotud riigiasutuste tasemel,“ ütles Kommusaar.

Tutvustati kolme 2014. aastal valminud uuringut

1) Justiitsministeeriumi tellimusel valminud rakendusuuringu keskuse Centari uuringuga „Kuriteoennetus ja jätkutugi kohalikul tasandil“ analüüsiti kohalike omavalitsuste ja kohaliku tasandi organisatsioonide kuriteoennetustööd, keskendudes eelkõige laste ja noorte hulgas tehtavale. Kohalike omavalitsuste ja kohaliku tasandi organisatsioonide seas viidi 2013. aasta lõpus ja 2014. aasta alguses läbi kvantitatiivne veebiküsitlusuuring. Politsei ennetustegevustest koostati ülevaade dokumendianalüüsi teel ja riigi taseme tegevuste koondamiseks viidi läbi fookusgrupiintervjuu ekspertidega.

2) Justiitsministeeriumi tellimusel valminud Tartu Ülikooli laste hälbiva käitumise uuringu (ISRD3) eesmärk oli kirjeldada õigusrikkumiste ja ohvriks langemise levikut ning esinemissagedust 7.-9. klassi õpilaste hulgas. Uuring viidi läbi koolides ajavahemikul detsember 2013 - veebruar 2014. Kokku küsitleti 3631 õpilast nii eesti kui ka vene koolides; küsitlus oli veebipõhine.

3) Politsei- ja piirivalveameti (PPA) tellimusel viis EMOR läbi Riskikäitumise teadlikkuse uuringu, milles küsiti inimeste teadlikkuse, käitumise ja hoiakute kohta liikluse, vägivalla ja sõltuvusainete teemal. Kokku küsitleti üle 8000 inimese nende hulgas koolinoored ja ka õpetajad.

Täna esitletud uuringute olulisimad järeldused

Justiitsministeeriumi tellimusel valminud kohaliku tasandi kuriteoennetuse ja jätkutoe uuringust tuli välja, et kuriteoennetusega tegeletakse rohkem nendes omavalitsustes, mis on administratiivses mõttes võimekamad. Samas pea kõik omavalitsused on mingit laadi kuriteoennetusega tegelenud, valdavalt on selleks laste ja noorte hälbiva või kuritegeliku käitumise ärahoidmisele suunatud tegevused. Kovid teevad küllaltki palju koostööd politsei- ja piirivalveametiga, kuid vaid 27% omavalitsustest teevad aktiivselt koostööd mõne teise valla või linnaga.

Politsei- ja piirivalveameti tellimusel valminud riskikäitumise uuringust selgus, et vaatamata suhteliselt kõrgele teadlikkusele on sõltuvusainete tarvitamine eesti noorte seas väga levinud. Kui 4. klassis on alkoholi proovinud 23% lastest, siis 8. klassis on seda teinud juba 70% lastest. Narkootikumide oli 8. klassis proovinud 10% lastest, 12. klassi lõpus aga juba 39%. Narkootikumidest on kõige enam tarvitatav aine kanep. Jätkuvalt on kõrge nende täiskasvanute osakaal, kes peavad teatud olukordades laste füüsilist karistamist lubatavaks. Joobes juhtimise suhtes on inimeste hoiakud üsna tolerantsed: vaid 62% täiskasvanutest ja 73% alaealistest vastab, et tegemist on kõrge riskiga tegevusega. See seab kahtluse alla ka 90% vastanute poolt väljendatud soovi oma sõpra-tuttavat mitte purjus peaga rooli lubada.

Justiitsministeeriumi tellimusel valminud laste hälbiva käitumise uuring näitas, et 13-16aastaste laste poolt toimepandud õigusrikkumiste osakaal on võrreldes kaheksa aasta taguse ajaga vähenenud 6%. Murettekitav on laste ohvriks langemise tase: uuringule eelneval aastal langes 22% koolikiusamise ohvriks; 16% küberkiusamise ohvriks, 22% varguse ohvriks ja 7% kallaletungi ohvriks. Laste õiguserikkumiste ja ohvriks langemise riskifaktoriks on vägivald peres ja vägivalla kasutamine lapse suhtes, samuti perekonfliktid, vanemlik järelevalve, vanemate alkoholi- ja narkoprobleemid.

Kohaliku tasandi kuriteoennetuse ja jätkutoe uuringu tulemustega saab täpsemalt tutvuda kriminaalpoliitika [veebis](#) [5].

Politsei- ja piirivalveameti riskikäitumise uuringuga on võimalik tutvuda politsei- ja piirivalveameti [kodulehel](#) [6].

Laste hälbiva käitumise lühikokkuvõttega on võimalik tutvuda kriminaalpoliitika [veebis](#) [7].

Seminari slaididega saab tutvuda [siin](#) [8].

Allikas URL: <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/kuriteoennetus/uuringud-laste-riskikaitumisega-tuleks-susteesemalt-tegeleda>

Lingid:

- [1] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/tags/politsei>
- [2] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/tags/alaealised>
- [3] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/tags/vagivald>
- [4] <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/tags/kuriteoennetus>
- [5] <https://www.kriminaalpoliitika.rik.ee/kuriteoennetus-ja-jatkutugi-kohalikul-tasandil>
- [6] <http://www.politsei.ee/dotAsset/331164.pdf>
- [7] <http://www.kriminaalpoliitika.ee/luhiulevaade-laste-halbiva-kaitumise-uuringust-isrd-3-2014>
- [8] <http://www.kriminaalpoliitika.ee/kuriteoennetus/seminaride-materjalid>